

kézi nyelés során két gödör feltárta kezdett kirajzolódni. A feltárás folytatására a 2000. év tavaszán kerül sor.

A humuszosítás során begyűjtött szórványos leletanyag (edénytöredékek) alapján a település a bronzkor középső szakaszára keltezhető.

Konzulense V. Szabó Gábor (ELTE, Régészeti Intézet).

KULCSÁR MIHÁLY

285. Szihalom, Határszeg I., II.

(Heves megye) Ő, Sza

A 31. és 32. sz. lelőhelyeken Szihalom és Füzesabony között, eddig még csak az árkok ellenőrzését végeztük. A 4 méteres leszedés kutatása és dokumentálása még hátra van. Ez a kivitelező gépi besegítésének függvénye. Itt a kiásott árkokban a 31-es lelőhelyen mintegy 160 méteres szakaszon 14 császár kori beásást és gödröt regisztráltunk.

A 32. számú lelőhelyen (ez egy magaslat) 4 jelentősebb őskori beásást regisztráltunk a kiásott és csővel betelepített árokban.

FODOR LÁSZLÓ

286. Szirmabesenyő, Földvár

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) I

A Margit-dűlőben lévő földvárat Kandra-Kabos említette, árkait és az innen előkerült leleteket is leírta. Pesty Frigyes kettős sáncokkal körülvett táborhelyet ismert a területről. Nováki Gyula és Sándorfi György 1977-ben már csak elszántott szakaszát rögzítette. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltárban egy 1784-es kéziratos térkép és a hozzá tartozó iratanyag Sajókeresztúr és Sajóvamos határvitájában a földvár árkat és hányott sáncát tartotta kiindulópontnak. A földvár létének bizonyítékeként szolgált egy légi felvétel, melyen a kettős árokkal körülvett terület jól látszik. 1999-ben tudomásunkra jutott, a földtulajdonos kavicsbányanyitási szándéka, így a helyi önkormányzat segítségével szondáztunk. Megtaláltuk a kettős árkot a vár ÉNy-i részénél. A külső árok 11 m széles, 1,8–2 m mély, a földsánc 9,5 m széles volt. A belső árok 9 m széles, és 1,7 m mély volt. Ebben a mélységben már a kavicsréteg kezdődött. A vártetőn nyitott egyik szelvényben egy objektumot találtunk, melyből korongolt és korongolatlan kerámia került elő. Ezek a cserepek nem határozzák meg a vár építésének korát, hiszen a vízjárta területből kiemelkedő földhát bármelyik régészeti korban alkalmas lehetett a megtelepedésre.

HELLEBRANDT MAGDOLNA

287. Szokolya, Vízfogó

(Pest megye) Ű

1999 júliusában értesített Békefi András, a Duna-Ípoly Nemzeti Park egyik természetvédelmi őre, hogy a Szénpatak völgyében, az ún. Vízfogónál a legutóbbi felhőszaadás faszerkezetet mosott ki a mederben. Az objektu-

mot eddig a hordalék miatt nem lehetett látni, most viszont a nagy mennyiségű víz lemosta róla a törmeléket.

A Szénpatak ez a felső szakasza mélyen bevágódott, szűk medrű. A természetvédelmi őr által jelzett helyen régóta ismert egy gát, amely mögött mintegy 20 × 20 m-es medencét képeztek ki a meder két oldalán. A faszerkezet a gát felett kezdődik, és kb. a gát D-i szélénél végződik. A gát feletti része tulajdonképpen le-pallózott felület: megfigyeléseink szerint a pallók K-Ny-i irányban minden bizonnyal kitöltötték a medencét, teljes szélességben. A pallók hossza É-D-i irányban 2,50 m. A gát É-i szélé alatt, a pallókhöz kapcsolódik két, K-Ny-i irányú gerenda. Ebből kiindulva a gát alatt húzódik egy É-D-i irányú gerenda, amelynek a vízben levő szakasza megmaradt, a földben levő része elkorhadt, és helyére csak a lyuk utal.

A meder közepén látható egy – egy fából kivájt – vályú, amely enyhén lejt D-i irányban, ahol csatlakozott az objektumot D felől lezáró K-Ny-i irányú gerendához.

Az eddigi megfigyelések szerint az objektum hossza 9 m, szélessége feltehetően azonos a medence szélességével. A faszerkezetnek a vízben levő része jó állapotú, a földben, illetve a levegőn levő részei részben vagy teljesen elpusztultak.

Rendeltetése bizonytalan: pillanatnyilag úgy tűnik, hogy két periódus volt: miután a gát részben a faszerkezet fölé épült, valószínű, hogy más-más célra használták a faszerkezetet és a gátat. A gát duzzaszthatta fel a vizet, amelynek segítségével – az erdészek szerint – a múlt században tűzfát úsztattak le Kismarosra. Az objektum pontos rendeltetésének megállapítására további kutatások szükségesek.

MIKLÓS ZSUZSA

288. Szolnok, 4. lelőhely – Fekete város

(Jász-Nagykun-Szolnok megye) U, Sza, Kö

Szolnok határában, a várostól ÉK-re, a Milléri-főcsatorna és a Holt-Tisza által közrezárt mély fekvésű területből, az ún. Millér-laposból É-on szigetszerűen kiemelkedő terület a Fekete-város, melyet a gázvezeték ÉK-DNy-i irányban átszel. E magaslat DK-i, félszigetszerű nyúlványán, a magasparton, a gázvezeték nyomvonalának 9,6–10 km-e között, 400 × 150 m-es területen különböző korszakok leleteit találtuk meg. A leletek mennyisége átlagos újkőkori és középkori telepjelenségekre utalnak.

Az ásatáson feltárássra került 7 objektum, melyből 6 gödör, 1 árok. A leletanyag a szarmata korszakból származik.

DR. MADARAS LÁSZLÓ – PINTÉR LÁSZLÓ – POLGÁR ZOLTÁN

289. Szolnok, 30. lelőhely – Fekete-város III.

(Jász-Nagykun-Szolnok megye) B, Sza

Szolnok határában, a várostól ÉK-re, a Milléri-főcsatorna és a Holt-Tisza által közrezárt mély fekvésű területből, az ún. Millér-laposból É-on szigetszerűen kiemelkedő terület a Fekete-város. É-i partszegélyén a Milléri-főcsa-